

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Redacția și Administrația
PIATA LIBERTĂȚII BRĂȘOV
 Telefon 226
 Abonament anual 360 lei
 Pentru străinătate 800 lei
 Anunțuri, reclame, după tarifi

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Fără o presă națională cinstită și democratică, un popor nu va da niciodată măsura însușirilor lui culturale și politice. E ca și cum ar grăi prin gura străinului.

Politica externă a guvernului

— Interpelarea d-lui dr. N. Lupu.
 — Expozeul d-lui Duca. — Motiunea de blam. — Înțelesul ei.

Ședința de Joi a Camerei a fost rezervată politicii externe a guvernului. D-l Duca promișese de două ani un expozeu; la înțelesul lui, așa cum ni așteptam. Nu poate fi român bun acela care să nu se bucure de relațiile prietenești ale României cu vecinii săi și cu aliații din Occident. Deci d-l Duca trebuia să anunțe fericitele „rapoarte” (în loc de legături sau raporturi cum ar fi trebuit să spună) cu toate statele afară de Rusia, cu care nu avem încă relații normale.

Ceea ce n'a spus d-l Duca, știe, însă, întregă țară: azi nu i mai puțin ca ieri, România are de învins greutăți pe care înșăși politica guvernului de azi le-a ridicat în calea țării. Expozeul d-lui Duca n'a putut înălțura îndoielile și grija de urmări pe care le putem aștepta pe urma unei politici bazate pe lozincă liberală „prin noi înșine” pusă, însă, în serviciul exclusiv al unui partid, ceea ce și a dus și va duce la conflicte cu străinătatea aliată, cum a fost și cel cu Italia. Declarațiile platonice ale d-lui Duca nu pot înălțura vexațiunile pe care, în interesul unui partid, guvernul țării le aduce aceluia care ni sânt aliați.

Cât privește legăturile de prietenie cu aliații de ieri și vecinii noștri, am fi vrut să vedem dacă s'ar încumeta cineva să nu urmeze calea pe care a tratat-o ministrul de externe ce au precedat pe d-l Duca.

Ceea ce n'a făcut guvernul actual, a fost că n'a urmat corect și cu înțelegere superioară calea tratată de înaintașii săi și printr-o politică de provocare, prin acte legate de protecțiunea unor anumite interese financiare din țară, a indispus chiar pe aceia care erau legați prin jertfe grele de poporul român. Nu este un secret pentru nimeni că opinia publică a țărilor amice din apus este indispusă față de procedeele guvernului român și această indispoziție se resfrânge și asupra țării.

Din însăși expozeul d-lui Duca se vede, în cazul special al incidentului cu Italia, care este mobilul acestei indispoziții: politica ministrului de finanțe care domină pe aceea a ministrului de externe.

D-l dr. Lupu în interpelarea sa, care a precedat expozeul guvernului, a pus ușor într-o penibilă situație pe ambii miniștri ca și întreg guvernul, prin scrisorile schimbate între ministrul Italiei și d-l V. Brătianu; — acesta din urmă încercase să se scuture de vină, dar în zadar fiindcă scrisoarea sa dovedea că a refuzat să stea de vorbă, atunci când se cerea soluții, cu reprezentanții Italiei la București.

D-l dr. Lupu a procedat cu tact și sânger rece la o execuție a ministrului de finanțe, împotriva căruia s'a ridicat — considerând că ministrul de externe nu este decât locțiitorul locotenent al acestuia. D-sa a arătat că politica externă a guvernului de azi se reduce la *incăpăținare și incapacitate*. Afiat.

În răspunsul și expozeul său, d-l Duca n'a înălțurat nici uoul, nici altul din cele două calificative. Iar ca să dovedească cât de balcanică e maniera sa diplomatică și practicele sale ca ministru de externe în Parlament, și-a permis o eșire împotriva d-lui Alex. Vaide, care a remarcat ciudata manieră a ministrului de externe de a acuza, într'un expozeu, pe adversar introducând fraze ciușite — în loc să citeze textual și să arate și împrejurările în care au fost rostite — și ca să pună la loc pe îndrăzneț i a replicat usturător că demnitatea politicii liberale în afară în trecut a fost ilustrată cu decorarea lui Jeszenski în momentul în care românii ardeleni făceau politica națională.

Conferința ruso-română din Viena

Din izvor autorizat „Universul” află că delegațiunea română pentru conferința sovietică are instrucțiuni precise să refuze convorbirile și intrarea în discuția oricărui element, în cazul când sovieticii vor înțelege să ridice formal chestiunea Basarabiei.

În acest caz, președintele delegațiunii române, d. Langa Răscanu, va citi o notă, arătând că România nu înțelege să stea de vorbă asupra *velibilității* alipirei Basarabiei, alipire care nu este în nici un caz o anexiune. Nota va stăruie asupra faptului că Basarabia, pământ care a fost și a rămas românesc, s'a realipit, nesilită Patriei-mume, având în vedere sentimentul general al populațiunii care este și înțelege să rămână românească. Hotărârea, consfințită de altfel și prin tratatul de pace, are un caracter asupra căruia România nu admite, sub nici un motiv, nici o discuțiune.

Nota va stăruie în același timp asupra sincerei dorințe pe care România o nutrește de a rezolva chestiunile pendente între între noi și Rusia, constatând însă, — în cazul când delegația sovietică va ridica chestiunea Basarabiei, — că bunele noastre intențiuni sunt zădărnice de atitudine Rusia.

Pe de altă parte, presa vieneneză a fost rugată de guvernul

Un incident care ilustrează calitatea expozeului d-lui Duca. De-altfel chestiunea pe care fusese interpelat, a rămas fără răspuns: d-l dr. Lupu ceruse lămuriri asupra ofensei adusă Regelui țării. D-sa, în replică, față de *îdcerea diplomatică* a d-lui Duca — a spus că nicăieri nu poate fi un ministru de externe care să refuze explicații atunci, când Regele țării a fost ofensat. D-l Duca a tăcut.

De alt-ei incapacitatea guvernului Brătianu a provocat ofensă; era de prevăzut că nici nu va fi a da reparațiunea. Dovadă că a trebuit să pornească telegrama Regelui Ferdinand la Regele Italiei ca să se obțină satisfacția: regele Italiei a decorat cu cel mai înalt ordin pe Suveranul nostru și a stăruie pentru vizita la Roma a Perchei noastre regale.

Sub motiv că „acțiunea este în curs” — d-l Duca s'a refugiat în câmpul platonicei declarații de fericite raporturi cu toate statele, etc.

Bine înțeles, față de politica externă a guvernului și având prilejul, partidul național a depus o motiune de blam — care nu se aștepta a fi votată de mamelacii liberali, dar care înseamnă că reprezentanții adevărați ai poporului în actualul Parlament nu solidarizează țara cu politica externă a acestui guvern vremelnic.

austriac să păstreze, în privința tratativelor româno-sovietice, o atitudine cât mai rezervată.

Aceasta în vederea faptului că amestecarea ei, în mod direct, în discuțiune, ar putea atinge oarecari susceptibilități.

Maj. Sa Regele României a fost decorat de Suveranul Italiei cu marea cruce a ordinului Malta.

Legea chirilor — o problemă națională în Ardeal.

În ședința de Joi a Camerei deputatului Aurel Lazar din Partidul național român a luat cuvântul la discuția legii chirilor. D-l Lazar consideră problema locuințelor ca o problemă generală de organizație de Stat și preconizează o organizație administrativă sprijinită pe organizarea serioasă a orașelor, aducând în sprijinul tezei pe care o susține exemplul instructiv al țărilor din Apus. Vorbitorul a constatat că în noile provincii chestiunea chirilor are o semnificație în plus față de rostul ei în vechiul Regat: acolo ea se confundă cu o problemă națională, aceea a *repopulării orașelor cu elemente românești*. Față de tendința actuală a populației rurale românești de a se stabili în orașe și față de tendința de emigrare a elementului străin dela orașe, guvernul are datoria să tragă din a-

Roadele unei politici.

Am făcut politică strâmtă de partid. Sistematic s'au călcat în picioare interesele morale pe care țara le avea, numai spre a salva un partizan. Prinse în vârtoarea patimilor, partidele n'au păstrat cel puțin câteva linii de demarcație dela care să înceapă abdicarea oricărui spirit îngust.

În noile provincii, în loc ca guvernele — afară de cel al d-lui Vaide care a fost o reală emanație a parlamentului și nu a avut nevoia de a falsifica conștiințele — să înlăture fărâmișirea energiei românești, ele și-au improvisat sucursale de partid cu tot ceiace a găsit respins de conștiința luptătoare a nației.

Candidaturile în Ardeal sau în Basarabia au fost compensații sentimentale date acelor partizani pe care vechiul Regat refuza să-i satisfacă. Și Agamiță Dandanache, posesorul scrisorii becherului personajului influent, în loc de a mai fi expulsiat în județul lui Fănică Tîpănescu spre a fi ales cu ajutorul aprigului zel al lui Pristanda sau cu sprijinul admirabilului Trahanache, a fost trimis în Ardeal spre a deveni exponentul moral al neamului de pe malurile Târnavei, Crișului sau Murașului.

Să nu mințim. Nu vom exagera spunând că Ardealul sau Basarabia au ascunși, au tănușit cărțurari neîntrețuți; ne cunoaștem posibilitățile, dar gospodarii buni, onești, cu adânci cunoașteri ale împrejurărilor și ale oamenilor, cu neștrămutată dorință de a înfățișa foștilor stăpânitori, domnia nației lor, se găsesc.

Au dat la o parte acești oameni ai locului spre a svârli tot ceea ce putea servi unei stăruite și imediate nevoi electorale. Ba nu odată, spre a înfrânge un centru politic românesc, care nu intra în ordinea

de bătae a partidului, au înlesnit o ofensivă a minorităților. Roadele acestei politici au început să se vadă: Agamiță Dandanache ne costă scump.

Ziarul „Universul” dă o serie de fapte cu totul îngrijitoare, a ceea ce petrece în Basarabia. Funcționarii ruși și rusificații dela diferitele insituiții de stat au avut conciliabule, în care au discutat situația care li se crează dacă sovietele vor cere plebiscit. Măsurăți câtă siguranță poate avea statul român sprijinit pe un asemenea aparat administrativ. La un liceu de băieți se organizează o manifestație antiromânească, devastându-se o bibliotecă ce nu avea alt păcat decât cărțile cu slovă moldovenească (auziți d-le Inuleț?).

Un director de școală normală bătut de un refugiat fus (aud dioscarii dela interne, domnia Tătarăscu și Franasovici?) iar așezele românești rupte sistematic. Și d-l I. Duscian o inițioasă conștiință continuă cu enumerarea faptelor.

Prevestiri urâte. Culegem acum roadele nenorocitei politici de abdicare națională în fața idioatelor interese de partid. Lipsa unei atitudini unitare, care să nu se schimbe dela un guvern la altul, față de minorități, învrăjbierea elementului românesc prin împărțirea lui între partide, înlăturarea puterilor cinstite spre a se procura situații partizanilor, au dat minorităților senzația unui provizorat.

De aci isvorăsc toate cutezanțele, de aci își trage orientarea politică elementele străine care nu ne iubesc — și nu vor iubi niciodată aceasta trebuie înțeles odată, — dar care pot fi silit să ne respecte.

Roadele unei politici neroade se vad, dar îndreptarea va veni?

Pamfil Șeicaru.

„Neamul Românesc” No. 63 (1924).

Plângeri peste plângeri

În ședința de alaltieri a Camerei s'au adus la cunoștința băncii ministeriale plângeri, care ne ilustrează în deajuns situația desolantă din interiorul țării.

D-l Cazaciu a comunicat o serie de abuzuri administrative din Basarabia.

D-l Victor Moldovan a comunicat starea durerăoasă a țăranilor din jud. Româneți.

Citează cazuri de scandaloase abuzuri cu improprietărea. Administrația nu s'a îngrijit ca să aibă sătenii pământ și vitele pășune. Dar din punct de vedere moral, țăranii sunt întru sub teroare. Nu se pot face întruștruniri, jandarmii și sergenții de poliție împiedică adunările țăranilor, la chemările opoziției. Deputații și foști miniștri au fost împiedecați să intre în comune. Iar în timpul acesta, agenții liberali, în tovarășia medicului spitalului, Balș, care lasă bolnavii neîngrijii,

Balul Crucii Rosii - Brasov

Contributiile si darurile facute.

(Urmare)

- Lei 250: Banca Tarilor Barsei, Firma Spitz. Total Lei 500.
Lei 200: Fenyvesi & Samuel, Banca Albina. Wlaat & Wlaat, Hacknüller, Firma Mless, Firma Foth Szabo Beni, Gál Albert, Dumitru Frăncu, Ascher, Francisc Gross, Nadoma, Frajil Schmidt, Firma Teutsch, Rosner, Sárossy Ludowic, D-na Köpf, Hans Teidel, Firma Aronsohn, Banca Cetatea, Luca P. Niculescu, Dr. Vasile Glajar, C. Pestrea, Sindicatul de transport. Total 4800.
Fabrica de ciment 160.
Lei 150: Werber, Menyhért Welsz. Total 300.
Lei 100: Depner & Roth, Sig-mund Deutsch & Co, Dr. Egyed, Dr. Ioan Garoia, Firma Schütz, Banca Industrială, Király Ludovic, Victor Puri, Firma Thomas & Co, Gh. Eitel, D-na Dr. Depner, Firma I. Matyas, Gh. Soci, Banca Escompte, Iosif Haas, Frajil Kartész, Blatt, Tabak, K. Szabo Rozsika, Dürr, Dressnandt, M. Orendi & Co, G ünfeld, Weiss-ehler, Eitel & Ziriakus, Eugen Tutsek, Graf, Storch, Iekelius & Stotz, Binder & Dür, Kerschner, Nagy F., Herscovici, Selfert & Co, Erdöi M., Dr. Bleahu, D-na Dr. Magay, Gabel & Fuchs, Petru Pavel, Tiberiu, nediscifrabil, Eugen Goldfinger, Rosenberg Simion, K. Iekelius, M. Suru, E. Moldovan, Total 4600 lei.
Lei 60: Blücher, A. Seuler & Co, indescifrabil, Rob. Roth, Dr. Moşola, D. Sole, A. Radu, Fritz Weiss, Schmidt & S hisser, Rieth, Hoffmann, nediscifrabil, Total 720 lei.
Lei 50: Gh. Moşola, N. H. Caragea, Darko, Dr. Bausner, W. Hiemesch, Farmacia Ursu, R. Kamner, F. E. Rejser, indescifrabil, Neusträter, Stiegei, Alfred Duschenes, M. Beer, Fritz Clompe, indescifrabil, Mihai, Indescifrabil, Filipanis, Löwl & Fejér, D-na Friedmann, Benkö, Szegedi Lászó, G. Meindt, F. scher, Pittcau, Schroll, Pasta, Dr. N. Stinghe, Herscovici, Dr. Sbarcea, Dr. Alexi, Iosif. Roth, A. Graf, Total 1600 lei.
(Sfârşitul în n-rul viitor)

Din public

In atentionea d-lui ministru de Interne.

In 1918 am inchiriat in Piata Roselor nr. 19 o locuinta care formeaza un complez indivizibil constand din 3 camere si bucatarie. După o jumătate de an schimbându-se proprietarul casei aceasta a trecut în posesiunea firmei Erdéyl kereskedelmi Társaság.

De atunci societatea prin reprezentantii ei, dr. Tontsch, a încercat a acţiona în contra mea dar a pierdut procesul. Schimbând atunci tactica, dr. Tontsch s'a adresat şefului biroului de în-cvartirare, pentru a-mi lua prin rechiziţiune locuinţa şi filid posibilitatea ca rechiziţiunea eventual să se şteargă — pentru a pune totuşi societatea în posesiunea locuinţei. D-l Moroianu, şeful bir. de în-cvart. a în-cvartirat la mine pe o servitoare în ultimele zile ale gravidităţii.

Am apelat împotriva acestui procedeu pe lângă d-l dr. Hodor prefectul de atunci; rezultatul a fost, că d-l Pomponiu în 10 Ianuarie 1923 a luat în posesiune locuinţa în absenţa mea şi a rechiziţionat-o pentru Infir-miera M. M. sfărâmand toate obiectele şi pierzându-mi se multe mobile, care au fost as-vărlite în curte şi bătându-mă.

Dela ministerul de interne am adus d-lui Hodor o ordonanţă şi am încercat săptămâni întregi a-l îndupleca; în zadar. Mai cu seamă îl rugam să împiedice necontenitele vizite milităreşti, dar nu am obţinut nici un rezultat.

Prin sentinţa tribunalului No. 3168 din 1923 am fost re-late-grată în drepturile mele asupra locuinţei dar şi atunci d-l prefect în loc să execute ordinele primite şi să fie apărătorul dreptu-lui, a în-cvartirat la mine pe platonierul major Hlaşu dela Cercul de recrutare într-o parte a locuinţei mele, cu toate că aceasta este indivizibilă.

Impotriva acestui abuz am făcut denunţ la di-procuror pentru abuz de putere oficială şi voi dovedi dreptul meu şi cu martori.

Aş dori să atrag atenţiunea d-lui ministru de interne asupra acestei anomalii şi rămân a dv. cu stimă Regina Kestnbaum.

Intrunirea Voluntarilor - Convocare. Membrii despărţământului judeţean Braşov al Uniunii foştilor voluntari români sunt con-vocaţi în adunarea generală or-dinară pe ziua de Duminecă 30 Martie a. c. ora 10 a. m. Aza-narea se va ţine în sala de şede-nţe de la Srat. (Piata libertăţii).

Ordinea de zi: 1. Darea de seamă a comite-tului despre activitatea anului trecut. 2. Darea de seamă a casic-ului. 3. Descărcarea comitetului. 4. Alegerea noului comitet. 5. Eventuale propuneri.

Comitetul.

TIGLE CU FALT ŞI BIBERŞVANŢ DE VANZARE Strada Morii 53 2-8 (BRAŞOVCIHU).

Loteria Sindicatului Presei Române din Ardeal şi Banat.

Oferă publicului cel mai bun plasament. În schimbul sumei de 2 lei. costul unui bilet, oricine poate câştiga 100.000 lei. Loteria Sindicatului Presei Române din Ardeal şi Banat oferă 5412 câştiguri în sumă globală de 500.000 lei, având câştiguri principale de 100.000 lei, 50.000 lei, 25.000 lei, 10.000 lei etc. Loteria se va trage irevocabil la 16 August 1924 în Cluj, în prezenţa autorităţilor şi a publicului. Câştigurile sunt garantate. Cine doreşte să aibă un frumos câştig fără nici un rizic, să comande bilete de Loterie pentru „Căminul Presei” din Cluj. Comenzile se fac prin mandat postal, minimum costul a 10 bilete, la sediul Loteriei Sindicatului Presei Române, Cluj, Piata Urirei 29. Costul a zece bilete este 20 lei. Biletele se vor remite recomandat prin poştă. Pentru persoanele cari comandă bilete de 100 Lei li-se face reducere de 10% iar pentru comenzile dela 500 Lei în sus reducerea este de 20%.

LUCRĂTORI FRANGHIERI angajăm imediat. Oferim şi locuinţă. Fraţii BANESCU BUŞTENI. 816 3-3

Dela Oficiul de plasare

Prin Oficiul Braşov str. Hirsch 26, telefon 338. Cantă ocupaţie următorii lu-crători meseriaşi: 6 brutari, 18 croitori de bărbaj, 1 dogar, 2 dulgheri, 1 faur, 1 foclist, 2 instalatori de elec-tricitate, 1 instalator pentru con-duct de gaz şi apă, 8 lăcătuşi de construcţie, 4 lăcătuşi de maşini, 1 mecanic-electrician, 5 mecanici, 6 monteurii de auto-mobile, 8 pantofari, 4 goferi, 3 strungari în fier, 13 tâmplari, 1 tinichigiu, 6 turnători în fier, 1 vopsitor, 9 zidari. Aşii: 12 chelneri, 15 funcţio-nar, 6 dactilografe, 3 magazie-neri, 2 pădurari, 10 vânzătoare. Personal de serviciu: 2 bone germane, 15 curăţitoare, 2 vi-ziti, 8 lucrători de fabrică, 3 paznici de noapte, 10 servitori pentru birou sau prăvălie, 10 zidari. Ocupaţie pot căpăta: 2 bucă-tărese, 50 servitoare, 60 necnici pentru diferite meserii, 1 ceasornicar, 1 fotograf, 5 pavatori (podari), 2 vânzători de manu-factură, 1 vânzătoare de manu-factură, 2 grădinari, 2 hornari. Se cantă pentru oficiul de plasare în centrul oraşului (str. Hirsch 26, telefon 338) un lo-cal, constând din cel puţin 2 ca-mere.

No. 366 1924. Târg de ţară În comuna Feldioara jud. Braşov, târgul de primăvară se ţine în următoarele zile: Târgul de vite în 25 Martie. Târgul de mărfa în 26 Mar-tie a. c. Feldioara, 15 Martie 1924. 3-8 812 Primăria comună.

axonia No. 2049. ECONOMISIŢI 20% la cumpărarea de: haine de dame, stufe de paltoane, haine de bărbaţi, Erister, stufe pentru pantaloni şi îluster. Accesorii pentru confecţionarea costumelor. Costume de bărbaţi — Raglone — costume de copii. Chiffone prima şi cio-rapi ajur; LA FIRMA „TEXTILA” Strada Lugă 201. 208 6-8

Societatea pentru economia de vite şi cultura pământului convoacă Adunarea generală anuală care se va ţine în ziua de Duminecă 23 Martie ore 3 d. m. în localul (Kinder) din Prund. Sunt rugaţi a lua parte toţi proprietarii de cai, oi şi vite cornute. 320 2-2 Comitetul.

BRAUL LUI IOV Foleşitor pentru bealele de stomac, rinichi, constipaţie etc Să găseşte la D-nul IANCU RONCEA BRAŞOV Valea Coastei 25. PREŢUL LEI 300. 300 2-5

Purgativul ideal este KOPROL are efect sigur şi fără durere. Se găseşte la Farmacia 2-0

Fabrica de Hârtie Zărneşti S. A. R. Braşov.

Convocare. În conformitate cu statutul, Domnii Acţionari ai Societăţii „Fabrica de Hârtie Zărneşti” S. A. R., Braşov, sunt convocaţi în Adunarea generală ordinară pentru ziua de Joi, 24 Aprilie 1924, ora 4 p. m. la sediul „Băncii Zărneşti S. A.” Bucureşti, Str. R. Poincaré No. 2 pentru a deli-bera asupra următoarei ordine de zi: 1. Darea de seamă a consiliului de administraţie asupra gestiunii anului 1923. 2. Raportul Cenzorilor. 3. Aprobarea bilanţului, a contului de profit şi pierdere şi descărcarea Consiliului, Direcţiunii şi Cenzorilor pe exerciţiul trecut. 4. Distribuirea beneficiului. 5. Alegeri în Consiliul de Administraţie. Spre a putea lua parte la această adunare, Domnii Acţi-onari sunt rugaţi să depună acţiunile lor la sediul societăţii noastre în Braşov, Strada Castelului No. 138 până la 10 Aprilie 1924. 330 1-2 Consiliul de Administraţie.

Cine vrea să cumpere Ultimele noutăţi să viziteze firma Fraţii ASCHER BRAŞOV, Str. Porţii No. 5. Stofe de dame, lână curată L. 160 Stofe engleze 145 cm. pentru haine de da-me şi bărbaţi 225 I-ma gabardină 300 Stofe cu duni şi caro 280 Stofe pentru mantau 500 Căptuşeli pentru man-teau şi taileur 90 Mătase poplin pentru cărpe 350 Maquisette helveţian 100 Epouge de mode 140 Pânze de Schroll L. 40 Pânze albite de Schroll 60 Pânze Stefani 62 Pânze galbene 40 Perdele de reţean 40 Perdele artistice „Madras” 600 Garnitură de pat 3 bucăţi 1000 Plăpumi umplute cu vată în toate culorile 650 Furnituri accesorii pentru haine de dame şi bărbaţi cu preţurile cele mai effine. SOSIREA SAPTAMANAL DE NOUTAŢI DIN PARIS. 331 1-10

Saxonia No. 2242. Ne luăm voia a aduce la cunoş-tinţa onoratului Public, că filiala noas-tră din localitate este instalată înce-pând cu 24 Martie în Strada Mihail-Weis No. 11. În acelaşi timp rugăm onor. noştri clienţi să ne acorde şi pe viitor spri-jinul lor. Cu distinsă stimă IULIU MEINL CAFE—IMPORT. 329 1-5

Lloyd 2480. Adr. telegr: „ECHO” „DERMATA” CLUJ. este marca celor mai bune GHETE FRATII RENNER & Co. FABRICA DE PIELARIE S. A. 325 1-34

ULTIMA ORA

Noul regim al pâinei și al făinei.

București, la ministrul de industrie și comerț s'a întocmit ieri jurnalul consiliului de miniștri prin care se stabilește noul regim al pâinei și făinei. Jurnalul prevede deplina libertate a comerțului grâului în interior, iar exportul lui se va face în condițiile astăzi în vigoare. În ce privește extracția făinei s'a hotărât ca ea să se facă în toată libertatea scoțându-se oricâte feluri de făină vor crede de cuviință morarii.

Pentru făina neagră s'a menținut prețul de 5 lei kgr. în orașele din țară unde sunt mori și 5.50 lei acolo unde nu sunt fabrici de făină. Extracțiunea pentru această făină este obligatorie de minimum 22 la sută. Primăriile urbane vor fi obligate să nu admită sub nici un motiv majorarea prețului pâinei negre peste cel fixat mai sus.

S'a mai hotărât ca pentru exportul făinei albe să se perceapă o taxă vamală egală cu a grâului, adică 25 de mii lei vagonul. Acest jurnal va intra în vigoare odată cu publicarea în „Monitorul Oficial“.

Scrisori din Maramureș.

Jaf și afaceri

Maramureșul a devenit patria cazariilor și a „Katzapesilor“ emigrați din Galția și Rusia. Cum ei dețin în monopol finanțele, comerțul și industria — ar fi fost natural să se scoată din ghiarele lor pământul. Expropierea însă s-au sfârșit cu un urât scandal, iar Comitetul agrar stăpânit de politicienism nu are curajul să dea ascultare cererilor de revizuire pentru a salva românismul dela frontiera nord-vestică din rușinoasa neobăgăle a evreilor și a trădătorilor de neam. Astfel se va menține spre rușinea neamului și a vechiului marca proprietate uzurată, va dăinui uzura pășunatului, a lemnului și acapararea lapteului pentru monopolul evreesc. Pădurile sunt jaf liber în mâinile lor, Români sunt suferiți cel mult ca servitorii, iar speculatorii clandestini din Ungaria, Polonia și Cehoslovacia inundă Maramureșul, unde se fericesc, căci „omnia venalia sunt“.

În urma unei campanii de presă și a fraudelor dovedite frații internaționali baronii Groedel au fost scoși din Maramureș dela afacerile cu Statul, care a intensificat exploatarea de păduri în regie proprie. În România au venit frații Rappaport cu „Hazai Faltzem“, frații Milko cu „Magyar Fajpar“ și acum baronii Groedel, cari din cetățeni inamici „sechestrați“ au devenit „cetățeni români“ cu domiciliul în București.

Ce miraculoasă asimilare! S'au apucat „internaționaliști“ de naționalizat și au apropiat căji-va „boștrycuși“ din „patrioții patrioți“ din „Ciorba liberală“ și s'au pus după 30 Octombrie 1921 a perverti art. 36 al R. A. și a fura lemnoșele pădurilor comunale înfrunzite ori în înfrunzire și asupra posesorilor, cari le deșifinează contrar dispozițiilor precise ale legii ori le segreghează, cum e cazul din Borș și Vșăul de sus prin fraude sub masca înfrunzării pădurilor comunale, deposedând pe bleși nobili „deveniți Ahasveri rătăcitori“ cu jabină în spate... Acuma cei trei s'au unit — și în duce alantă cu Mihály Péter, Mău Zoltán și Urdea Iámas verjenci „sărmanii codru“... Cum mizeria aduce cu sine ravagiile alcoolismului — ar urma reglementarea cârcumelor evreesci. Împă Mihály Gabor nu cetează: Stein Fișu decoratul nu permite. În adunarea secretarilor

Spre mai rău...

— Aggravarea crizei financiare și bugetul statului. —

Din toate straturile sociale se ridică proteste împotriva grelelor impuneri fiscale. Sistemul fiscal de azi, într-o vreme de criză de numerar care provoacă o gravă criză de lucru și producție — nu este potrivit realităților noastre. Ni se spune, la votarea bugetului de peste 25 miliarde lei, că nu va fi posibil, în situația ce s'a creiat prin politica d-lui Vintilă Brătianu, să fie acoperit prin impozite și prin veniturile de azi ale statului. Bugetul cerea o vie activitate productivă, ca fie-care cetățean să poată face jerfa ce i se cere. În loc de aceasta s'a ocrotit o anumită categorie de oameni cari pot și trebuie să fie greu impuși și s'a mărit impunerile celor mulți dar săraci.

Fabricile își închid porțile, uzinele dau afară lucrătorii, comercianții cu active de zeci de milioane cer moratoriul (cazul Tanovic din București este concludent) sfacerile de comerț stagnează — numai impozitele grele se pretind.

De unde? Răspunsul îl dă o știre pe care „Neamul Românesc“ o publică sub forma următoare:

„Incasările Statului, pe primele două luni ale anului 1924, ar marca un deficit de peste un miliard 100 milioane lei față de evaluările făcute.

„Știrea este alarmantă. Ce zice d-l ministru de Finanțe? Publicul e în drept să aștepte îngrijit lămuririle d-sale“.

Intrebarea pusă ministrului de finanțe ni dă și perspectivele negre ce așteaptă incasările statului. Ce va fi mâine — când azi nu se pot plăti salariile funcționarilor statului regulat, când furniturile de stat ale întreprinderilor particulare nu sânt achitate și reprezintă sume de mii de mii, când nu se achită datoriile flotante, nu trebuie să fi specialist ca să înțelegi.

Aggravarea crizei financiare aduce agravarea deficitului bugetar. Una după alta urmează; începutul este acesta.

Cu îngrijorare trebuie să primim, din nenorocire, în viitor.

În Schein, o casă familiară imediat ocupabilă cu 3 camere și bucătărie 180.000 lei.

În Blumăna o casă familiară nou renovată: 2 camere și bucătărie imediat de ocupat 250.000 lei de vânzare.

În centrul orașului o casă mare cu locuință ocupabilă în sumă de 550.000 Lei.

În toate părțile orașului Brașov mai multe grădini ca și locuri virane letif de vânzare.

Morie Friedmann, Str. Castelului 47.

Tratativero austro-române

Comisiunea română ce va pleca la Viena să trateze cu delegațiunea austriacă diferitele litigii și chestiuni pendinte între cele două țări se compune din d-nii:

I. Nistor, ministrul Bucovinei, ca președinte; Emil Giuan, directorul general al despăgubirilor de război din ministerul de finanțe pentru chestiunile economice și financiare; Al. Buescu, directorul vămilor pentru chestiuni vamale; prof. Al. Tzigara Samurcaș pentru chestiuni de artă și arhive; Al. Hostiuc pentru chestiuni economice și financiare ce privesc Bucovina; prof. I. Gramatovici pentru chestiuni referitoare la fondul religios din Bucovina; C. Hnedei, pentru căi ferate particulare; ing. inspector general Zamfir Cristodorescu, pentru chestiuni tehnice de căi ferate și material rulant; Eusebiu Popovici, ca secretar general al comisiei și Gurănescu, secretar de legăție, ca secretar însărcinat cu protocolul.

Comisiunea va pleca la Viena Luni 24 crf. la ora 1 și 55 d. s.

Miercuri vor avea loc prezențările de rigoare, iar Joi dimineața va avea loc prima ședință.

D-na Maria Brulescu a ținut Miercuri d. a. în sala Teatrului Popular din București o interesantă conferință, scoțând în relief legătura dintre mișcarea feministă ardeleană și aspirațiile Românilor asupra sub dominația ungară.

Știri din Banat

Timișoara, 21 Martie.

Atentat împotriva unei d-ne din Comloș. Jandarmii din Comloș-Mare au adus parchetului local pe un tânăr de 16 ani, Vasile Herzovi, care a încercat în gara Comloș un atentat împotriva d-nei Cioroianu, femeia pâr. Cioroianu de acolo. Tânărul a descărcat două gloanțe, dar nici unul nu a ulmerit.

Vizita unui procuror și polițist jugoslav. Eri seara au sosit în Timișoara d-nii Jarko Moscovits, procuror din Chichinda-Mare și Rada Iljin, șeful poliției secrete din Banatul Jugoslav, pentru a cere, în închisoarea parchetului local, pe banditul Perici, care a comis o serie de jafuri și crime atât la noi în țară, cât și în Jugoslavia, unde a fost condamnat la moarte.

Impotriva urcării taxelor la tramvaie. D-l administrator financiar a cerut d-lui primar Georgeviciu să aibă în vedere, la urcarea taxelor pe tramvaie, plătita de primărie, că funcționarii nu pot suporta acest spor. Urcarea acestor taxe se face, într'adevăr, într'un mod scandalos.

Diverse. Marele engrosist Emanuel și d-l dr. P. Ciobanu, au cumpărat terenuri în centrul orașului, cu obligația de a clădi câte o casă cu etaj.

— Piața de pește a Timișoarei va fi aprovizionată, pe viitor, dela pescăriile statului.

INFORMAȚIUNI

S'ar proiecta, pentru anul 1925, o mare expoziție agricolă la București.

În acest scop va fi amenajat un imens teren la Băneasa, Chelutiei expoziției s'ar ridica la 100 de milioane lei.

O impresionantă dramă s'a petrecut în comuna Strâmbu. Un copil în etate de 9 ani anume Dumitrache I. Pavilora, jucându-se cu o pușcă de vânatoare a tatălui său, fără să vrea a împușca pe copila Cristina Răzia în etate de 8 ani. Mișca victimă a căzut la pământ într'un lac de sânge. Aicele i-au perforat capul și pieptul. Copilul criminal dându-și seama de gravitatea faptului s'a strângut de o grindă în șopronul curții. El a încetat din viață în câteva clipe. Fetța se află la spital în stare gravă.

Spargere. Indivizi necunoscuți au săvârșit noaptea trecută o spargere în palatul Tribunalului. Făptuitorii au spart lăcatele camerii în care sunt depuse obiectele (corpus delicti) luate dela criminali, luând cu sine toate lucrurile mai de valoare.

O razie s'a făcut alaltăieri noaptea de poliția din Brașov prin localurile publice. Cu acest prilej au fost deținuți mai mulți indivizi, cari neputându-se legitima, au fost expulzați de pe teritoriul orașului.

Un nou scandal s'a întâmplat la Circul Sidoli din București, unde, după cum se știe, o trupă de luptători străini dă reprezentații în fiecare seară.

Pe la orele 11, când avzau loc exercițiile atletice, și-au făcut apariția în circ luptătorii români Petru Sonda și Mahsund. Aceștia au produs luptătorilor din

arenă și în special lui Czaja „șampionul lumii“ să se angajeze la luptă liberă. Campionii au refuzat. În acest moment, Sonda a sărit asupra lui Czaja lovindu-l cu pumnii. La acest gest al luptătorului român s'a asociat și publicul, care a năvălit în manej. În câteva minute încercarea a devenit generală. D-l F. Sidoli directorul circuitului, intervenind pentru a apăra pe luptătorii străini, a fost palmuit de către un domn Nae Dumitrescu. D-l Sidoli a putut scăpa refugiu și se în casă.

Scandalul luând proporții, a fost adus un pluton de jandarmi, care sub conducerea unui căpitan a putut evacua circuitul. În încercare au fost contuzionați luptătorii Roland și Czaja. Publicul la plecare a devastat casa de bilete. Casierul a reușit cu multă greutate să se ascundă spre a scăpa de furia publicului. Ajunși în stradă spectatorii au aruncat asupra circuitului cu pietre spargând mai multe geamuri. E vorba ca astăzi prefectura de poliție să suspende reprezentațiile circuitului Sidoli.

Dr. Henric Reiner medicul circumscriptiei urbane Blumăna, fost medic secundar al spitalului public și al clinicii pentru copii în Graz, fost asistent a secției pentru boale interne al spitalului public în Linz, până acum fost medic practicant în Elisabetopol, dă consultări Brașov, Strada Porții No. 69 a. m. 11-12 și p. m. 1/23-1/25. 324 1-2

Prima FAN de cai și vaci este de vânzare, Str. Gărei No. 35. 828 1-1